NN 131/2021 (3.12.2021.), Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2197

Na temelju članka 48. stavka 1. Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, broj 127/19.) i članka 30. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11., 119/14., 93/16. i 116/18.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. prosinca 2021. donijela

UREDBU

O KVALITETI TEKUĆIH NAFTNIH GORIVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom se Uredbom propisuju granične vrijednosti sastavnica i/ili značajki kvalitete tekućih naftnih goriva, način utvrđivanja i praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva, uvjeti za rad laboratorija za uzorkovanje i laboratorijsku analizu kvalitete tekućih naftnih goriva, način dokazivanja sukladnosti proizvoda, naziv i označavanje proizvoda, način i rokovi dostave izvješća o kvaliteti tekućih naftnih goriva, format izvješća te način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije.

Članak 2.

Ovom se Uredbom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 93/12/EEZ (SL L 350, 28. 12. 1998.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (Tekst značajan za EGP) (SL L 239, 15. 9. 2015.)

– Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (kodificirani tekst) (SL L 132, 21. 5. 2016.).

Članak 3.

(1) Odredbe ove Uredbe primjenjuju se na tekuća naftna goriva koja se koriste za izgaranje kod motora s unutarnjim izgaranjem, cestovnih vozila, izvancestovnih pokretnih strojeva (uključujući plovila unutarnje plovidbe), traktora za poljoprivredu i šumarstvo, pomorskih objekata u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i moru nad kojim Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava prema posebnim propisima, uređaja za loženje i rasvjetnih tijela, i to:

– benzin

– dizelsko gorivo

– plinsko ulje

– loživo ulje

– brodsko gorivo i

– petrolej.

(2) Svrha ove Uredbe je osiguranje zdravlja ljudi i zaštite okoliša određivanjem tehničkih specifikacija (sastavnica i značajki kvalitete) za tekuća naftna goriva koja se koriste za izgaranje kod motora sa vanjskim izvorom paljenja i motora s kompresijskim paljenjem, uzimajući u obzir tehničke zahtjeve za te motore, te smanjivanjem emisija sumporovog dioksida koje nastaju izgaranjem određenih tekućih naftnih goriva pri njihovom korištenju na području Republike Hrvatske, unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i moru nad kojim Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava prema posebnim propisima.

(3) Sastavnice tekućih naftnih goriva iz stavka 1. ovoga članka za koje se propisuju granične vrijednosti jesu sumpor, olovo, mangan, olefini, aromati, benzen, kisik, policiklički aromatski ugljikovodici, oksigenati i metilni esteri masnih kiselina (FAME).

(4) Značajke kvalitete tekućih naftnih goriva iz stavka 1. ovoga članka za koje se propisuju granične vrijednosti jesu istraživački oktanski broj, motorni oktanski broj, tlak para, destilacija, cetanski broj, točka filtrabilnosti (CFPP) i gustoća pri 15 °C.

Članak 4.

(1) Ova Uredba ne primjenjuje se na tekuća naftna goriva:

– koja su namijenjena za potrebe istraživanja i ispitivanja

– koja su namijenjena za preradu prije konačnog izgaranja

– koja će biti prerađena u rafinerijskoj proizvodnji

– koja upotrebljavaju ratni brodovi što uključuje i ostale plovne objekte i plovila koja se koriste u vojnoj službi. Međutim, Republika Hrvatska može donošenjem primjerenih mjera koje ne dovode u pitanje rad ili radne sposobnosti tih brodova, nastojati osigurati da, kada je to primjereno i izvedivo, hrvatski ratni brodovi koriste tekuća naftna goriva čija je kvaliteta propisana odredbama ove Uredbe

– koja se upotrebljavaju na pomorskom objektu za specifičnu svrhu osiguravanja sigurnosti istog ili spašavanja života na moru

– koja se iz potrebe upotrebljavaju na pomorskom objektu zbog pretrpljenog oštećenja ili oštećenja njegove opreme, pod uvjetom da su odmah nakon nastanka oštećenja poduzete sve neophodne mjere da se spriječi ili svede na najmanju moguću mjeru pretjerana emisija te da se oštećenje popravi u što kraćem roku. To se ne primjenjuje ako su vlasnik ili zapovjednik pomorskog objekta prouzročili štetu namjerno ili iz nemara

– koja se koriste na pomorskim objektima koja upotrebljavaju metode smanjenja emisija u skladu s odredbama članaka 18. i 20. ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 13. stavka 1. ove Uredbe

– loživa ulja koja se upotrebljavaju kao gorivo za izgaranje u uređajima za loženje čija je ukupna ulazna toplinska snaga jednaka ili veća od 50 MW ako izgaranjem loživog ulja u uređajima za loženje nije prekoračena propisana granična vrijednost emisije sumporovog dioksida od 1700 mg/Nm^3 pri volumnom udjelu kisika od 3 % u otpadnom plinu, a koje je regulirano i prema propisu kojim se uređuju granične vrijednosti emisija u zrak iz nepokretnih izvora

– loživa ulja koja se upotrebljavaju kao gorivo za izgaranje u uređajima za loženje koji nisu obuhvaćeni podstavkom 8. ovoga stavka i čije prosječne mjesečne emisije sumporovog dioksida ne prelaze 1700 mg/Nm^3 pri volumnom udjelu kisika od 3 % u otpadnom plinu

– loživa ulja koja se upotrebljavaju kao gorivo za izgaranje u rafinerijama, ako mjesečni prosjek emisije sumporovog dioksida prosječno po svim postrojenjima u rafineriji i neovisno o vrsti korištenog goriva ili kombinacije goriva ne prekoračuje propisanu graničnu vrijednost emisije sumporovog dioksida od 1700 mg/Nm^3 pri volumnom udjelu kisika od 3 %, ali isključujući uređaje iz podstavka 8. ovoga stavka te plinske turbine i plinske motore, a koje je regulirano i prema propisu kojim se uređuju granične vrijednosti emisija u zrak iz nepokretnih izvora.

(2) Uređaji za loženje iz stavka 1. podstavka 8. ovoga članka i rafinerije iz stavka 1. podstavka 10. ovoga članka moraju posjedovati dozvolu izdanu po propisu kojim se uređuje izdavanje okolišne dozvole.

Članak 5.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ove Uredbe imaju sljedeće značenje:

1. *ASTM metode* (u daljnjem tekstu: ASTM) su metode koje propisuje Američko društvo za ispitivanje i materijale u publikaciji koja sadrži definicije metoda i specifikacija za naftu te sredstava za podmazivanje u izdanju iz 1976.

2. *ATA* (engl. *Actual Time of Arrival)* je službeno stvarno vrijeme dolaska pomorskog objekta u luku ili na sidrište

3. *benzin* je isparivo mineralno ulje. To je tekuće naftno gorivo načinjeno od smjese lakohlapljivih ugljikovodika koje potpada pod tarifne oznake 2710 12 45 do 2710 12 49 kombinirane nomenklature. Namijenjeno je za rad motora s unutarnjim izgaranjem i paljenjem na svjećicu, koji se koristi za pogon cestovnih vozila

4. *brod na vezu* je pomorski objekt koji je sigurno privezan ili usidren u luci ili sidrištu luke dok ukrcava, odnosno iskrcava teret ili pruža smještaj, kad je u raspremi ili se nalazi na popravku u brodogradilištu, uključujući i vrijeme kad nije uključen u operacije s teretom

5. *brodsko gorivo* je svako tekuće naftno gorivo namijenjeno za uporabu ili koje je u uporabi na pomorskim objektima, uključujući goriva definirana u važećem izdanju norme HRN ISO 8217. Pojam obuhvaća i svako tekuće naftno gorivo koje je u uporabi na plovilima unutarnje plovidbe ili rekreacijskim plovilima definiranim prema propisima kojima se

uređuju mjere za sprečavanje emisija plinovitih i krutih onečišćujućih tvari iz motora s unutarnjim izgaranjem koji se ugrađuju u izvancestovne pokretne strojeve te prema propisima kojima se uređuju rekreacijska plovila, kada ta plovila plove morem

6. *brodsko dizelsko gorivo* je svako brodsko gorivo kako je utvrđeno za kategoriju goriva DMB i DFB iz tablice 1. HRN ISO 8217, osim sastavnice za ukupnu količinu sumpora

7. *brodsko plinsko ulje* je svako brodsko gorivo kako je utvrđeno za kategorije goriva DMX, DMA, DMZ, DFA i DFZ iz tablice 1. HRN ISO 8217, osim sastavnice za ukupnu količinu sumpora

8. *brodsko ostatno gorivo* je svako brodsko gorivo kako je utvrđeno za kategorije goriva RMA, RMB, RMD, RME, RMG i RMK iz tablice 2. HRN ISO 8217 i koje potpada pod tarifnu oznaku kombinirane nomenklature 2710 19 66.

9. *CIMIS* (engl. *Croatian Integrated Maritime Information System)* je Hrvatski integrirani pomorski informacijski sustav namijenjen za davanje informacija o pomorskim objektima

10. *dizelsko gorivo* je plinsko ulje koje potpada pod tarifnu oznaku 2710 19 43 i 2710 20 11 kombinirane nomenklature. Rabi se za rad motora s unutarnjim izgaranjem i kompresijskim paljenjem, namijenjenih za pogon cestovnih i pružnih samohodnih vozila za prijevoz putnika i robe

11. *dostavnica brodskog goriva (BDN – engl. Bunker Delivery Note)* je dokument kojeg izdaje dobavljač brodskog goriva koji sadrži sve podatke u skladu s Dodatkom V. Priloga VI. MARPOL konvencije, a koji se treba čuvati na brodu u periodu ne kraćem od tri (3) godine od dana krcanja goriva

12. *granična vrijednost* je najniža ili najviša dozvoljena količina ukupnog sumpora, olova, olefina, aromata, benzena, kisika, policikličkih aromatskih ugljikovodika, oksigenata, metilnih estera masnih kiselina (FAME) te najmanja i/ili najveća vrijednost značajki kvalitete tekućeg naftnog goriva

13. *kontrolna područja emisija SOx ECA* (engl. *Sulphur Emission Control Area;* u daljnjem tekstu: SECA područja) su morska područja definirana kao takva od strane Svjetske pomorske organizacije (u daljnjem tekstu: IMO) u Prilogu VI. MARPOL konvencije

14. *loživo ulje* je tekuće naftno gorivo izuzev plinskog ulja prema definiciji iz točke 20. ovoga stavka i brodskoga goriva prema definiciji iz točke 5. ovoga stavka, koje potpada pod tarifnu oznaku 2710 19 51 do 2710 19 67, 2710 20 32, 2710 20 38 kombinirane nomenklature i koje, zbog svojih destilacijskih granica potpada u kategoriju loživih ulja namijenjenih za uporabu kao goriva i kod kojih se manje od 65 % obujma (uključujući i gubitke) destilira do 250 °C prema važećem izdanju norme HRN EN ISO 3405 (ekvivalent ASTM D 86 metoda). Ako se destilacija ne može odrediti tom metodom, naftni proizvod se isto tako svrstava u kategoriju loživog ulja

15. *MARPOL konvencija* (u daljnjem tekstu: MARPOL) je međunarodna konvencija o sprječavanju onečišćenja s brodova iz 1973. godine, preinačena protokolom iz 1978. godine, kako je izmijenjena i dopunjena

16. *MEPC (engl. Marine Environment Protection Committee)* je Odbor Međunarodne pomorske organizacije za zaštitu morskog okoliša

17. *metoda smanjenja emisija* je svaka oprema, materijal, uređaj ili aparat koji se ugradi u pomorski objekt ili drugi postupak, alternativno gorivo ili metoda postizanja sukladnosti koja se koristi kao alternativa brodskom gorivu s niskom količinom sumpora koja ispunjava zahtjeve navedene u ovoj Uredbi i koja se može potvrditi, kvantificirati i izvršiti

18. *petrolej* je tekuće naftno gorivo, koje potpada pod tarifnu oznaku 2710 19 25 kombinirane nomenklature, odnosno atmosferski destilat koji destilira između benzina i plinskog ulja, čije je destilacijsko područje obično između 150 i 300 °C te po potrebi obrađen može udovoljavati zahtjevima za razne uporabe

19. *plinsko ulje* namijenjeno za uporabu kod izvancestovnih pokretnih strojeva, traktora za poljoprivredu i šumarstvo, plovila unutarnje plovidbe i rekreacijskih plovila je tekuće naftno gorivo koja potpada pod tarifne oznake 2710 19 43 do 2710 19 46, 2710 20 11 do 2710 20 16 kombinirane nomenklature, namijenjeno za uporabu u motorima s kompresijskim paljenjem prema posebnom propisu kojim se uređuje homologacija

20. *plinsko ulje za grijanje i slično* je tekuće naftno gorivo (izuzimajući brodsko gorivo, dizelsko gorivo iz točke 10. ovoga stavka i goriva koja se koriste za izvancestovne pokretne strojeve, traktore za poljoprivredu i šumarstvo i plovila unutarnje plovidbe), koje potpada pod tarifne oznake 2710 19 29, 2710 19 47 i 2710 20 16 kombinirane nomenklature ili bilo koje drugo tekuće gorivo dobiveno od nafte, izuzimajući brodsko gorivo, kojeg se manje od 65 % obujma (uključujući gubitke) predestilira do 250 °C i kod kojeg se najmanje 85 % obujma (uključujući gubitke) predestilira do 350 °C prema važećem izdanju norme HRN EN ISO 3405 (ekvivalent ASTM D 86 metoda)

21. *plovilo* je svaki objekt unutarnje plovidbe namijenjen za plovidbu uključujući brodove, čamce, skele i plutajuća postrojenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje plovidba unutarnjim vodama.

22. *pomorski objekt* je plovni objekt, plutajući objekt i nepomični odobalni objekt kako su definirani u skladu sa zakonom kojim se uređuje pomorstvo.

23. *pošiljka* je određena količina tekućeg naftnog goriva koja se dostavlja autocisternom, vagon-cisternom, cjevovodom ili brodom od dobavljača do benzinske postaje, skladišta goriva za opskrbu plovila i pomorskih objekata te skladišta nepokretnog izvora, postaje, skladišta goriva za opskrbu plovila i pomorskih objekata te skladišta nepokretnog izvora

24. *praćenje kvalitete* je utvrđivanje propisanih graničnih vrijednosti sastavnica i značajki kvalitete tekućih naftnih goriva uzorkovanjem, laboratorijskom analizom i ocjenom kvalitete tekućeg naftnog goriva, u svrhu zaštite i poboljšanja kvalitete zraka

25. *pravna ili fizička osoba koja upravlja pomorskim objektom* je vlasnik, brodar, kompanija ili poslovođa u skladu sa zakonom kojim se uređuje pomorstvo i zakonom kojim se uređuje plovidba unutarnjim vodama

26. *Prilog VI. MARPOL-a* je prilog pod nazivom »Pravila za sprječavanje onečišćenja zraka s brodova« koji je protokolom iz 1997. godine dodan MARPOL-u

27. *ratni brod* je plovni objekt, uključujući podmornicu, koji je pod zapovjedništvom pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, a čija je posada vojna, odnosno podvrgnuta vojnoj disciplini i koji je dužan isticati vanjske znakove raspoznavanja ratnih brodova hrvatske državne pripadnosti kad god je potrebno da svoje svojstvo učini poznatim

28. *stavljanje na tržište brodskoga goriva* znači opskrbljivati ili činiti dostupnim trećim osobama, uz plaćanje ili bez naplate, brodsko gorivo za izgaranje na brodu bilo gdje unutar područja jurisdikcije Republike Hrvatske, a ono isključuje dobavljanje ili stavljanje na raspolaganje brodska goriva za izvoz u teretnim spremnicima brodova

29. *uređaj za loženje* je svaka tehnička naprava u kojoj se obavlja oksidacija goriva kako bi se iskoristila na taj način dobivena toplina.

(2) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka, pojedini pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi u skladu su s pojmovima utvrđenima u Zakonu o zaštiti zraka (u daljnjem tekstu: Zakon).

(3) Izrazi koji se koriste u ovoj Uredbi, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. KVALITETA TEKUĆIH NAFTNIH GORIVA

Benzin

Članak 6.

Granične vrijednosti sastavnica i značajki kvalitete benzina kojeg dobavljač stavlja na tržište Republike Hrvatske odnosno kojeg distributer stavlja na raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske, namijenjenog uporabi u vozilima s motorima s vanjskim izvorom paljenja, moraju zadovoljavati propisane vrijednosti u skladu s tablicom I.1 Priloga I. ove Uredbe i važećim izdanjem norme HRN EN 228.

Članak 7.

(1) Vlada Republike Hrvatske može odlukom dozvoliti tijekom ljetnog razdoblja stavljanje na tržište Republike Hrvatske benzin koji sadrži bioetanol, s odstupanjem od granične vrijednosti tlaka para koja je određena u tablici I.1 Priloga I. ove Uredbe, pod uvjetom da je etanol koji se koristi biogorivo.

(2) Dozvoljeno odstupanje od granične vrijednosti tlaka para za benzin koji sadrži bioetanol je propisano u tablici II.1 Priloga II. ove Uredbe.

(3) Na temelju zahtjeva jednog ili više dobavljača za stavljanje na tržište Republike Hrvatske tijekom ljetnog razdoblja benzina koji sadrži bioetanol s odstupanjem od granične vrijednosti tlaka para određene u stavku 2. ovoga članka, tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša i energetiku (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) razmatra opravdanost zahtjeva i izrađuje prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Zahtjev dobavljača iz stavka 3. ovoga članka uzima u obzir društveno-ekonomske probleme koji bi se izbjegli zahvaljujući povećanju tlaka para, uključujući i potrebe za tehničkim prilagodbama u kratkom roku, te posljedice povećanog tlaka para na okoliš i zdravlje i utjecaj na kvalitetu zraka u Republici Hrvatskoj i okolnim državama.

(5) Zahtjev dobavljača iz stavka 3. ovoga članka sadrži ocjenu utjecaja sa svim potrebnim podacima navedenim u Smjernicama Europske komisije.

(6) Trošak izrade ocjene snosi dobavljač pojedinačno ili više dobavljača zajedno ovisno o dostavljenom zahtjevu.

(7) Prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka s obrazloženjem razloga i roka na koje se izuzeće dozvoljava, dostavlja se na odobrenje Europskoj komisiji.

(8) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana primitka odobrenja Europske komisije, odnosno dana isteka roka od šest mjeseci od primitka prijedloga iz stavka 3. ovoga članka od strane Europske komisije.

(9) Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Dizelsko gorivo

Članak 8.

(1) Granične vrijednosti sastavnica i značajki kvalitete dizelskoga goriva kojeg dobavljač stavlja na tržište Republike Hrvatske odnosno kojeg distributer stavlja na raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske, namijenjenog uporabi u vozilima s motorima s kompresijskim paljenjem, moraju zadovoljavati propisane vrijednosti u skladu s tablicom III.1 Priloga III. ove Uredbe i važećim izdanjem norme HRN EN 590.

(2) Neovisno od propisane vrijednosti udjela FAME u dizelskom gorivu koje je u skladu s tablicom III.1 Priloga III. ove Uredbe, dobavljač i/ili distributer može staviti na tržište i/ili na raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske dizelsko gorivo s količinom metilnih estera masnih kiselina (FAME) iznad 7 % (v/v) uz obvezu jasnog označavanja udjela FAME-a u takvom gorivu u skladu s odredbama članka 22. stavka 2. ove Uredbe.

Članak 9.

(1) Količina metilciklopentadienil manganovog trikarbonila (MMT) kao metalnog aditiva u benzinu i dizelskom gorivu na tržištu Republike Hrvatske ograničava se na najviše 2 mg mangana po litri.

(2) Određivanje količine metalnog aditiva iz stavka 1. ovoga članka provodi se prema zahtjevu važećih izdanja normi HRN EN 16135 i HRN EN 16136.

(3) Način označavanja benzina i dizelskih goriva koji sadrže metalne aditive propisan je člankom 22. ove Uredbe.

Petrolej, plinsko ulje, loživo ulje i brodska goriva

Članak 10.

Granične vrijednosti sastavnica petroleja za loženje i rasvjetu koji se stavlja na tržište Republike Hrvatske propisane su u tablici IV.1 Priloga IV. ove Uredbe.

Članak 11.

(1) Granična vrijednost ukupne količine sumpora u plinskom ulju za grijanje koje se koristi na području Republike Hrvatske je najviše 0,1 % (m/m).

(2) Granična vrijednost količine sumpora u plinskom ulju za uporabu u izvancestovnim pokretnim strojevima (uključujući plovila unutarnje plovidbe), traktorima za poljoprivredu i šumarstvo i rekreacijskim plovilima na tržištu Republike Hrvatske je najviše 10 mg/kg.

(3) Iznimno, ako dođe do poremećaja u lancu opskrbe, radi njegova smanjenja, plinsko ulje iz stavka 2. ovoga članka može sadržavati do 20 mg/kg sumpora na mjestu konačne distribucije krajnjim korisnicima.

Članak 12.

Granična vrijednost količine sumpora u loživom ulju koje se koristi na području Republike Hrvatske je najviše 1,0 % (m/m).

Članak 13.

(1) Granična vrijednost količine sumpora u brodskom gorivu koje se koristi na području Republike Hrvatske, odnosno koje koristi pravna ili fizička osoba koja upravlja pomorskim objektom koji plovi unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem te morskim područjima u kojima Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava i jurisdikciju, a koja ne pripadaju SECA područjima je najviše 0,50 % (m/m), osim za goriva na pomorskim objektima koji koriste metode smanjenja emisija iz članka 18. ove Uredbe u sustavu zatvorenog načina rada.

(2) Granična vrijednost količine sumpora u brodskom dizelskom gorivu koje se stavlja na tržište Republike Hrvatske je najviše 0,50 % (m/m).

(3) Granična vrijednost količine sumpora u brodskim gorivima koje pravna ili fizička osoba koja upravlja pomorskim objektom na vezu u lukama ili sidrištima luka Republike Hrvatske koristi je najviše 0,10 % (m/m), omogućujući pri tom dovoljno vremena posadi da izvrši potrebnu izmjenu goriva u što kraćem vremenu nakon pristajanja ili sidrenja i što kraćem vremenu prije isplovljavanja ili odlaska sa sidrišta luke.

(4) Izmjena goriva iz stavka 3. ovoga članka mora biti zabilježena u brodskom dnevniku.